

dr Milivoj Sironić — na još tješnju suradnju i koherentnost, izazivši nadu u djelotvornost Društva ne samo u pogledu strukovnog okupljanja putem predavanja i izmjene stručnih iskustava, već prije svega u rješavanju vitalnih problema nastave klasičnih jezika i u borbi za njihovo mjesto u okvirima reformiranog obrazovanja.

Lada Tajčević

biblio grafija

BIBLIOGRAFIJA PRIJEVODA KLASIČNE GRČKE I RIMSKE KNJIŽEVNOSTI U KNJIGAMA I ZBIRNIM IZDANJIMA 1919–1945

Uvodne napomene

Bibliografija u ovom broju časopisa obuhvatila je cjelokupnu produkciju između dva rata u onoj mjeri u kojoj je to objektivno mogla. Mislim pri tom na nepotpunost knjižnih fondova i nedostatak primarnih bibliografskih pomagala. Pri radu, naime, na ovoj bibliografiji pojavile su se i znatne teškoće. Osnovni popis knjiga koje su došle u obzir pri sastavljanju bibliografije izradio sam prema stručnom katalogu Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu. Kako bih dopunio prvobitni popis, pregledao sam i abecedni katalog (prema prethodnom popisu autora izrađenom po pregledima književnosti) i pri tom sam uočio znatan broj knjiga što ih stručni katalog ne spominje. Stvorivši tako kostur bibliografije, konzultirao sam i neke druge potencijalne izvore (popis se nalazi na kraju ovih uvodnih napomena) te sam i u njima našao petnaestak knjiga što ih NSB uopće ne posjeduje. Kako do njih nisam mogao doći, navodim podatke prema sekundarnim izvorima i to u onom obliku u kojem su mi bili pristupačni (uglavnom su nepotpuni, bar što se tiče pravila kojih sam se pri radu držao).

Sve su knjige, prema principu što sam ga izložio u uvodu bibliografije (*Latina et Graeca* 10, str. 78), obrađene *de visu* izuzevši, dakako, one što sam ih netom spomenuo. Ovakav način obrade omogućio mi je da izdvojim znatan broj knjiga, neke

koje su prijevodi s drugih jezika, te izdanja originalnih tekstova i školske knjige s originalnim tekstovima. Njih je bilo tridesetak, što je znak da će bibliografiranje ovih knjiga biti također zamašan posao.

Cjelokupna produkcija dosegla je u ovom razdoblju 75 jedinica, što je i mnogo i malo, no o tom će fenomenu biti riječi kad bude napisana analiza prevodilaštva u posljednjih stotinu godina. Vodeći računa o mnogim aspektima tadašnje situacije na tom području (školski sistem, prijevodi na drugim jezicima), tek će u konačnom pregledu biti moguća meritorna ocjena.

U radu na ovom razdoblju (koje je prezentirano cjelovito i stoga popraćeno nužnim indeksima) pojavili su se i neki specifični problemi: nedatirana izdanja i anonimika. Pri datiranju pojedinih izdanja (svoj sam datum donio u uglatoj zagradi) *sine anno*, koristio sam uglavnom putokaz kataloga NSB, a u nekim slučajevima i podatke drugih izvora. Pri tom je mogućnost pogreške dosta velika, te ove godine treba primiti s rezervom. S obzirom na to da to nema bitno značenje za samu bibliografiju, smatrao sam da će ovaj način datiranja odigrati svoju ulogu. Što se anonimike tiče, pokušao sam, gdje je god to bilo moguće utvrditi autora prijevoda. Uz sve napore to u nekoliko slučajeva nije bilo moguće. Gdje sam u tome uspio naznačen je prevodilac u uglatim zagradama. Problem će anonimike u većoj mjeri opteretiti rad na razdoblju do kraja prvog svjetskog rata, a njezin nastanak i uzroke trebat će obrazložiti.

I na kraju, navodim popis literature koja je, uz kataloge NSB, poslužila pri sastavljanju popisa knjiga za ovu bibliografiju:

- Bogomil Gerlanc: Bibliografija Antona Sovreta, DZS, 1970. (Gerlanc)
Zgodovina grške književnosti I, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1966;
Dodatak: Janko Moder, Starogrška epika, lirika in dramatika pri Slovencih.
(str. 559–639) (Moder)
- Miloš Đurić: Istorija helenske književnosti, Naučna knjiga, Beograd, 1951. (Đurić)
- Milan Budimir-Miron Flašar: Pregled rimske književnosti, Zavod za izdavanje udžbenika NR Srbije, Beograd, 1963. (Budimir-Flašar)
- Bogdan M. Stevanović: Istorija helenske književnosti od Aleksandra do Justinijana, Naučna knjiga, Beograd, 1968. (Stevanović)

Pri navođenju kasnijih izdanja pojedinih prijevoda navodio sam, zbog jednostavnosti, samo godine. Oni koji žele ta izdanja naći u dosad objavljenim bibliografijama, naći će izdanja 1945–1960. u *Latina et Graeca* 10, str. 77. i d.; izdanja 1961–1970. u *Latina et Graeca* 11, str. 61 i d.; izdanja 1970–1977. u *Latina et Graeca* 12, str. 50. i d. (s indeksima). Navođenje svih ovih podataka u bilješkama znatno bi otežalo snalaženje, tako da sam ovaj način u tom pogledu smatrao praktičnijim.

Zlatko Šešelj

Bibliografija

1919

- 1) CEZAR. *Galski rat*. Naslov originala: G. Iulius Caesar: Commentarii de bello Gallico. Prevodilac anonim. — Zagreb, St. Kugli, sine anno [1919], 146 str.

★ Prijevod je izrađen po školskom izdanju Cezarovih spisa što ga je priredio dr Julije Golik (1. izd. 1901), a ne prati ga nikakav dodatni tekst. Prema katalogu NSB u Zagrebu knjižica je objavljena 1919.

- 2) EURIPID. *Drame*. Knjiga prva. Naslovo originala: Εὐριπίδης • Τραγωδίαί. Preveo Koloman Rac. — Zagreb, Matica hrvatska, 1919, 435 str.

Sadržaj. — Alkestida, str. 19. — Andromaha, str. 83. — Bakhe, str. 143. — Elektra, str. 213. — Feničanke, str. 285. — Hekaba, str. 373.

★ Prva od triju knjiga u kojima će (druga 1920, treća 1960) Koloman Rac objaviti svoje prijevode svih sačuvanih Euripidovnih drama. Kao prva, ova knjiga sadržava i kraću uvodnu studiju Euripid, što ju je napisao prevodilac. Radi boljeg razumijevanja dodao je Rac najnužnije primjedbe ispod teksta.

- 3) PETRONIJE. *Pojedina pri Trimalhijonu*. Naslov originala: T. Petronius Arbitr: Cena Trimalchionis. Poslovenil dr Joža Glonar. — Ljubljana, Založba „Omladine“, 1919, 88 str.

★ Prijevodu znamenita Petronijeva fragmenta prethodi kraći uvod s osnovnim informacijama o Petroniju i njegovu djelu. Na kraju knjižice, na posljednjem listu, navedeno je dvadesetak bilježaka.

- 4) ★★★ *Primjeri iz grčke književnosti*. Priredio Stjepan Senc. — Zagreb, Naklada Kr. Hrv.-Slav. zemaljske vlade, 1920, 400 str. — Svjetska književnost u hrvatskim prijevodima, sv. 1.

Sadržaj. — **Najstarije pjesništvo**. *A. Epsko pjesništvo*. — Homer, str. 2. — Hesiod, str. 114. — *B. Lirsko pjesništvo*. — Tirtej, str. 118. — Mimnermo, str. 121. — Solon, str. 122. — Teognid, str. 125. — Arhiloh, str. 127. — Simonid, str. 128. — Alkej, str. 129. — Sapfo, str. 130. — Ezop, str. 132. — Anakreont, str. 132. — Alkman, str. 138. — Simonid, str. 139. — Bakhilid, str. 140. — Pindar, str. 144. — *C. Dramsko pjesništvo*. — Tragedija. — Eshil, str. 151. — Sofoklo, str. 164. — Euripid, str. 207. — Komedijska. — Aristofan, str. 221. — Teokrit, str. 236. — Heronda, str. 242. — **Proza**. *A. Povjesništvo*. — Herodot, str. 247. — Tukidid, str. 274. — Ksenofont, str. 288. — *B. Filozofija*. — Platon, str. 340. — Aristotel, str. 357. — *C. Govornništvo*. — Isokrat, str. 362. — Demosten, str. 366. — Eshin, str. 381. — Likurg, str. 384. — Plutarh, str. 389. — Lukijan, str. 394.

★ Ovo je treće izdanje znamenitih Senčevih *Primjera* (1. izd. 1894, drugo 1909) ponešto izmijenjeno i dopunjeno. Pored prijevoda pojedinih djela donijeti su i kratki podaci o životu i radu pisca kojem odlomak pripada, a skromne bilješke pod tekstom objašnjavaju najnužnije pojmove. Ispred lirskih pjesama dodane su, radi lakšeg snalaženja, i metričke shema. Književnici su predstavljeni kraćim odlomcima: Homer ulomcima Ilijade i Odiseje, Eshil fragmentima Okovanog Prometeja, Agamemnona, Hoefora i Eumenida, Sofoklo Elektre, Euripid Medeje, Aristofan Oblaka i Ženske skupštine, Ksenofont Anabaze, Kirupedije, Spisa o gospodarstvu i Spomena Sokratovih, Platon fragmentom Fedona te Aristotel odlomkom Poetike. Uz ove odlomke prevedeni su u cijelosti Sofoklova Antigona i Platonov Kriton. Kao prevodioci sudjelovali su u ovoj knjizi August Musić, Stjepan Senc, Ferdo Radanović, Martin Kuzmić, Koloman Rac, Stjepan Bosanac, Josip Sarkotić, Vladoje Dukat, Armin Pavić, Ferdo Miler, Hugo Badalić i Tomo Maretić.

- 5) ★★★ *Primjeri iz rimske književnosti*. Sastavio Stjepan Senc. — Zagreb, Naklada Kr. Hrvatsko-Slav. zemaljske vlade, 1920, VIII + 370 str. — Svjetska književnost u hrvatskim prijevodima, sv. 2.

Sadržaj. — **Pjesništvo**. Plaut, str. 4. — Terencije, str. 23. — *Ciceronov vijek*. Lukrecije, str. 31. — Katul, str. 34. — *Augustov vijek*. Vergilije, str. 39.

— Horacije, str. 120. — Tibul, str. 174. — Propercije, str. 178. — Ovidije, str. 183. — Marcijal, str. 201. — **Proza**. Ciceron, str. 206. — Cezar, str. 260. — Salustije, str. 270. — Livije, str. 295. — Seneka, str. 309. — Tacit, str. 325. — Plinije Mlađi, str. 365.

★ Treće izdanje ovog naslova. Prvo je izdanje izašlo 1894, a drugo 1910. godine. Sve se tri izdanja međusobno razlikuju. Ovo je izdanje obuhvatilo prijevode odlomaka iz Plautova Skupa i Hvališe i Terencijeva Formiona, Katul je zastupljen prijevodima 1, 3, 9, 13, 31, 101, 46, 85, 70. i 108. pjesme, Horacije izborom iz Oda (I, 1–4, 7, 14, 22, 31; II, 3, 7, 19; III, 2, 13, 25, 30; IV, 2, 3, 5, 9, 15), Epoda (2 i 7), prvom satirom, prijevodom *Carmen seculare* te Pismima (I, 6, 10, 13; II, 3–*Ars poetica*). Uz odlomak iz Georgika Vergilija predstavljaju i znatni ulomci iz Eneide (1, 2, 4, 6, 8–12 knjige). Tibul (I, 3, i II, 2), Propercije (I, 18 i IV, 11) te Ovidije (odlomci *Metamorfoza*, *Fasta* i *Tristia*) i Marcijal (9 epigrama) završavaju prikaz rimske poezije. U prozi su najpodrobnije prikazani Ciceron (odlomci iz govora protiv Vera i protiv Katiline te spisa O državi, O starosti i Lelija) i Tacit (predstavljen odlomcima dijaloga O govornicima, Agrikole, Germanije, te *Anala*). Salustije (fragmenti iz Katilinine urote i Jugurtina rata), Livije (desetak kraćih ulomaka), Cezar (odlomci iz *Galskog rata*), Plinije i Seneka (sa nekoliko pisama) upotpunjuju prikaz rimske proze. U odnosu na prethodno izdanje iz 1910, prošireni su prikazi Horacija (IV, 5, 9), Katula (85, 70, 108), Livija (4 fragmenta), Seneka i Tacita (odlomci Agrikole i Germanije). Istovremeno iz ovog je izdanje izostao Horacijev Dosadni brbljavec (*Satire* I, 9), odlomak Ciceronova Govora za pjesnika Arhiju, te dva odlomka iz Livijeva djela. Ispušteno je i Trajanovo pismo Pliniju, a na kraju knjige i Tumač. Bilješke se u ovom izdanju nalaze ispod teksta. Ispred svakog pisca dani su ukratko podaci o njegovu životu i radu, a ispred stihova i metrička shema. Kao prevodioci u ovoj se knjizi javljaju Koloman Rac, Vladoje Dukat, Franjo Maixner, Stjepan Senc, Tomo Maretić, Ferdo Miler, Milivoj Šrepić, Krsto Pavličić, Josip Benaković, Adolfo Veber Tkalčević, Ferdo Radanović.

- 6) EURIPID. *Drame*. Knjiga druga. Naslov originala: *Εὐριπίδης Ὀτραγωδίαί*. Preveo Koloman Rac. — Zagreb, Matica hrvatska, 1920, 449 str.

Sadržaj. — Helena, str. 3. — Heraklo, str. 95. — Heraklova djeca, str. 165. — Hipolit, str. 217. — Ifigenija u Aulidi, str. 287. — Ifigenija u Tauridi, str. 381.

★ Druga knjiga prijevoda svih sačuvanih Euripidovih drama nije popraćena nikakvim popratnim uvodom budući da se usko nadovezuje na prvu knjigu izdanu godinu dana ranije (usp. bilj. 2). Zbog lakšeg razumi-

jevanja teksta dodane su skromne bilješke. Treća knjiga, koja je obuhvatala prijevode preostalih drama izašla je u izdanju Matice hrvatske tek 1960. godine.

- 7) EURIPID. *Medeja*. Naslov originala: *Εὐριπίδης • Μήδεια*. Preveo Milan Budisavljević. — Zemun, Izdanje M. Mladana, sine anno [1920], 54 str.

★ Prevodilac je uz prijevod donio i sadržaj mita o Argonautima do trenutka u kojem se počinje odvijati radnja tragedije. Na kraju je knjige objašnjeno desetak pojmova. Prijevod je izrađen u metru originala osim korskih dijelova, koji su prevedeni djelomično u „narodnim merilima“ a djelomično u rimovanim stihovima. Prema katalogu NSB knjižica je objavljena 1920.

1921

- 8) HOMER. *Ilijada*. Naslov originala: *Ὅμηρος • Ἰλιάς*. Preveo i protumačio Tomo Maretić. — Zagreb, Matica hrvatska, 1921, LII + 400 str.

★ Četvrto (Matićino treće) izdanje Maretićeva prijevoda *Ilijade* (prvo 1883, drugo — u Beogradu — 1905, treće 1912). U ovom je izdanju dodao Maretić i komentar. To su, s jedne strane, bilješke ispod teksta, a, s druge strane, Tumačenje riječi i imena na kraju knjige. Dodan je također i sadržaj pojedinih pjevanja *Ilijade*. Uvodnu studiju Homer i njegove pjesme prema novijim istraživanjima napisao je Đuro Körbler. Ovaj je Maretićev prijevod doživio još nekoliko izdanja: 1948, 1961. te 1965.

- 9) PLATON. *Simposion*. Naslov originala: *Πλάτων • Συμπόσιον*. Preveo Vladimir Perinović. — Beograd—Sarajevo, Izdanje I. Đ. Đurđevića, 1921, 149 str. — Mala biblioteka, knj. 254—256.

★ Ispred teksta prijevoda nalazi se opsežna studija (vjerojatno prevodiočeva) s kratkim pregledom filozofije do Platona, osvrtom na Platonov filozofski i književni rad te s posebnim osvrtom na *Simpozij*. Kraće bilješke donijete su ispod teksta.

- 10) PLATON. CICERON. *O prijateljstvu*. Preveo Janko Lukić. — Beograd, sine anno [1921?].

★ U knjizi je, na str. 5—30 preveden Platonov *Lisid*. Navedeno prema Đuriću.

1922

- 11) APULEJ. *Amor i Psihe*. Naslov originala: *L. Apuleius Madaurensis: Metamorphoseon libri*. Preveo dr Milivoj Šrepel. — Zagreb, Narodna knjižnica, 1922, 56 str. — Knjige ljubavi, knj. 1.

★ Uz prijevod popularna odlomka Apulejeva djela *Zlatni magarac* dodana je i kraća uvodna studija G[ustava] Šamšalovića *Život Apulejev i folkloristički tumač priče o Amoru i Psihi*. Likovno je ovu neveliku knjižicu opremio prof. Ljubo Babić.

- 12) EPIKTET. MARKO AURELIJE. *Obrasci volje i sreće*. Preveo Dimitrije Frtunić. — Beograd, Izdanje knjižare Ap. Švarca, Napredak, 1922.

★ Riječ je o prijevodu fragmenata djela ovih filozofa. Knjigu navodim prema Stevanoviću.

- 13) SOFOKLO. *Antigona*. Naslov originala: *Σοφοκλῆς • Ἀντιγόνη*. Preveo Miloš Đurić. — Beograd, Knjižara „Vreme“, 1922, 88 str. — Pozorišna biblioteka, knj. 3.

★ Prijevodu prethodi kraći uvod Anice Savić-Rebac *Helenski vidici*. Na kraju knjige nalaze se kraće Beleške. Ovaj će Đurićev prijevod doživjeti brojna izdanja: 1944, 1948, 1955, 1956, 1968, 1969, 1974 (2 izdanja), 1978.

- 14) SOFOKLO. *Kralj Oidipus*. Naslov originala: *Σοφοκλῆς • Οἰδίπους τύραννος*. Prevedel Anton Sovrè. — Ljubljana, Nova založba, 1922, 127 str. — Nova knjižnica, knj. 8.

★ Tekstu prijevoda dodana je opsežna uvodna studija s pomnom analizom antičke tragedije te s osvrtom na rad i život Sofoklov kao i na *Edipa kralja*. Na kraju su brojne Opazke. Ovaj je Sovretov prijevod doživio nekoliko izdanja: 1944, 1959, 1967.

1923

- 15) ★★★ *Iz starorimske lirike*. Zbral in prevel dr Fran Bradač. — Ljubljana, Učiteljska tiskarna, 1923, 67 str.

Sadržaj. — Katul, str. 9. — Tibul, str. 27. — [Poetična pismo Sulpicije in Cerintha, str. 41—42]. — Propercije, str. 49.

★ Nakon kratkog Predgovora i Uvoda koji donosi osnovne podatke o trima pjesnicima čije su pjesme prevedene, Katul je zastupljen prijevodom pjesama 1, 3, 4, 8, 9, 13, 14, 30, 44, 46, 49, 50, 52, 62, 65, 70, 72, 73, 76, 84, 85, 93, 101, 109, 116; Tibul pjesmama I, 1, 3, 7; II, 1, 2, 5; IV, 2, 5–12 (od kojih su IV, 7–12 pjesme Sulpicije i Cerinta) a Proporcije I, 1, 6, 17, 18, 22; II, 10, 12, 28b, 29, 31; III, 1, 11, 26, 29; IV, 11. Ispod prijevoda dodane su skromne bilješke.

- 16) DEMOSTEN. *Izabrani govori*. Naslov originala: Δημοσθένης • Λόγοι. Prevodi-lac anonimn [Stjepan Senc]. – Zagreb, Bibliografski zavod DD, 1923, 71 str.

Sadržaj. – Prvi govor za grad Olint, str. 1. – Drugi govor za grad Olint, str. 7. – Treći govor za grad Olint, str. 14. – Govor o miru, str. 22. – Govor o položaju na Hersonesu, str. 27. – Prvi govor protiv Filipa, str. 40. – Drugi govor protiv Filipa, str. 50. – Treći govor protiv Filipa, str. 55.

★ Treće izdanje Senčeva prijevoda Demostenovih govora. Prvo izdanje izašlo je 1890 (Matica hrvatska), a drugo 1914 (St. Kugli). U odnosu na prethodna izdanja ovo je znatno skraćeno te je izostala uvodna studija Stjepana Senca Demostenov život, prijevod govora O vijencu i opsežne bilješke. Ovo je izdanje priredio Stjepan Senc.

- 17) EURIPID. *Bratski spor (Phoinissai)*. Naslov originala: Εὐριπίδης • Φοίνισσαι. Preložil A[nton] Sovrè. – Ljubljana, Nova založba, 1923, 112 str. – Nova knjižnica, knj. 9.

★ Uz prijevod dodao je prevodilac kratak uvod s osnovnim podacima o Euripidu i njegovoj tragediji *Feničanke*. Na kraju su opsežne bilješke.

- 18) HERODOT. *Izbor iz Povijesti*. Naslov originala: Ἡρόδοτος • Ἱστορίαι. Preveo dr A[ugust] Musić. – Zagreb, Bibliografski zavod DD, 1923, 132 str.

★ Knjiga sadržava prijevode fragmenata što ih je za školske potrebe sabrao i uvodom popratio August Musić. Originalni tekst izdan je od istog izdavača u jednakom obliku kao i prijevod. Na kraju, iza teksta prijevoda, nalaze se kratke bilješke.

- 19) HORACIJE. *Izabrane pjesme*. Naslov originala: Q. Horatius Flaccus: Carmina. Preveo prof. Dragutin Kišpatic. – Osijek, Naklada prevodiočeva, 1923, 47 str.

★ Prozni prijevod izrađen je prema školskom izdanju Horacijevih pjesama (što ga je priredio Julije Golik). Osim prijevoda knjiga ne sadržava nikakve druge tekstove.

- 20) PLAUT. *Odabrane komedije*. Naslov originala: T. Maccius Plautus: Comoediae. Preveo dr Veselin Čajkanović. – Beograd, Srpska književna zadruga, 1923, VI + 213 str. – Srpska književna zadruga, kolo XXVI, knj. 175.

Sadržaj. – Aulularija, str. 1. – Menehmi, str. 32. – Mostelarija, str. 75. – Trogrošni dan, str. 120. – Hvalisavi vojnik, str. 159.

★ Na početku knjige kratak je Predgovor, a nakon teksta prijevoda slijede opsežne Beleške. Prijevod ne slijedi metar originala. Prijevod je „uopšte uzevši, slobodan“ (Predg., str. V). „Poneka mesta skraćena su ili izostavljena. Prevodilac je principijelno izostavljao sve suviše galantne izraze, nejasne aluzije, teško razumljive anahronizme. U *Trogrošnom danu* izostavljena su nekolika opšta mesta – nekolike dosadne refleksije ...“ (Predg., str. VI).

- 21) TACIT. *Anali*. Dio I. Naslov originala: P. Cornelius Tacitus: Ab excessu divi Augusti (Annales). Preveo prof. Zvonimir Doroghy. – Zagreb, Naklada Braća Kralj, 1923, 160 str.

★ Osim prijevoda I–VI knjige Anala ova knjiga ne sadržava nikakve dodatne tekstove ni bilješke. II dio nikada nije izašao.

1924

- 22) EURIPID. *Medeja*. Naslov originala: Εὐριπίδης • Μήδεια. Prevel dr Fr[an] Bradač. – Ljubljana, Izdala in založila Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg družba Z.O.Z., 1924, 72 str.

★ Prijevodu znamenite Euripidove drame prethodi Uvod s objašnjenjima potrebnim za razumijevanje sadržaja i strukture ove tragedije. Na kraju knjižice navedeno je tek nekoliko bilježaka.

- 23) [HERAKLIT]. [Fragmenti]. Preveo A. Markezi. – Beograd, 1924.

★ Prijevodi fragmenata nalaze se u knjizi Dušana Nedeljkovića *Heraklit*. Navodim prema Đuriću.

24) SALUSTIJE. *Vojna z Jugurto*. Naslov originala: G. Sallustius Crispus: Bellum Iugurthinum. Poslovenil Ant[on] Dokler. — Ljubljana, Zvezna tiskarna in knjigarna, 1924, 123 str. — Splošna knjižnica, zvezek 35.

★ Prijevodu prethodi kraći Uvod s osnovnim podacima o Salustiju i o političkim prilikama u rimskoj državi za vrijeme rata s Jugurtom. Na kraju su knjižice kraće Opombe.

25) SOFOKLO. *Antigone*. Naslov originala: Σοφοκλῆς • Ἀντιγόνη. Poslovenil C[vetko] Golar. — Ljubljana, Zvezna tiskarna in knjigarna, 1924, 60 str. — Splošna knjižnica, zvezek 23.

★ Uz prijevod donesena je kratka uvodna bilješka s elementarnim podacima o Sofoklu i *Antigoni* a na kraju skromne bilješke.

1925

26) APULEJ. *Amor in Psyche*. Naslov originala: L. Apuleius Madaurensis: Metamorphoseon libri. Preložil Anton Sovrè. — Ptuj, Naklada prevodioca, 1925, 62 str.

★ Uz prijevod knjizi je dodan kratak uvod pod naslovom Apuleius Madaurensis. Ova knjiga nije obrađena *de visu*. Navodim je prema **Gerlancu**.

27) ARISTOFAN. *Acharnjani*. Naslov originala: Ἀριστοφάνης • Ἀχαρνῆς. Prevel dr Fran Bradač. — Ljubljana, Založil prevajalec, 1925, 79 str.

★ Uz prijevod dodan je kratak Uvod u kojem je skicirana politička situacija Aristofanova vremena te u nekoliko crta izložen Aristofanov književni i umjetnički lik. Na kraju su knjige kratke Opombe.

28) EURIPID. *Hippolytos*. Naslov originala: Εὐριπίδης • Ἴππόλυτος. Prevedel dr Fran Bradač. — Ljubljana, Naklada prevodioca, 1925.

★ Navedeno prema **Moderu**.

29) PLATON. *Sokratov zagovor*. Naslov originala: Πλάτων • Ἀπολογία Σωκράτους. Preložil Anton Sovrè. — Prevalje, 1925. — Mohorjeva knjižnica, sv. 2.

★ Knjigu navodim prema **Moderu**.

30) TEOKRIT. *Idile*. Naslov originala: Θεόκριτος • Εἰδύλλια. Preveo, uvod pobrao i tumač dodao prof. J[osip] V[ergilij] Perić. — Dubrovnik, Jadran, sine anno [1925?], 257 str.

★ Prijevodu Teokritovih *Idila* (kojima su dodana i neka *spuria*) prethodi kraći uvodni prikaz razvoja i karaktera bukoljske poezije, a na kraju je knjige bogat Tumač riječi i imena (donijetih abecednim redom). Ova knjiga pisana je etimološkim pravopisom. Ovo je drugo izdanje Perićeva prijevoda. Prvo je objavljeno u Zadru 1909. Katalog NSB za godinu izdanja navodi: oko 1925.

1926

31) CICERON. *I. i II. govor protivu Katiline*. Naslov originala: M. Tullius Cicero: In Catilinam orationes I et II. Preveo Il[ija] Maričić. — Beograd, Knjižara Svetozara Milojevića i Pavlovića, sine anno [1926], 40 str.

★ Knjižica osim prijevoda nema nikakvih popratnih tekstova. Prema katalogu NSB knjižica je objavljena 1926.

32) ESHIL. SOFOKLO. *Odabrane tragedije*. Preveo Miloš Đurić. — Beograd, Srpska književna zadruga, 1926, XIX + 203 str. — Srpska književna zadruga, kolo XXIX, knjiga 195.

Sadržaj. — Vezani Prometej, str. 3. — Agamemnon, str. 41. — Car Edip, str. 101. — Antigona, str. 153.

★ Prijevod je popraćen uvodnom studijom Tragično pesništvo i tragična pozornica kod starih Grka što ju je napisao Veselin Čajkanović. Na kraju su knjige dodane i kratke Napomene. Prijevodi ovih znamenitih tragedija doživjeli su mnogobrojna kasnija izdanja. *Vezani Prometej* u godinama 1948, 1955, 1956, 1960, 1963, 1965, 1966, 1968, 1974, 1976; *Agamemnon* 1948, 1956, 1966; *Car Edip* 1964, 1969, 1974, 1978. Za *Antigonu* usp. bilj. 13.

33) NEPOT. *Knjiga o odličnim vojskovođama tuđih naroda*. Naslov originala: Cornelius Nepos: Liber de excellentibus ducibus exterarum gentium. Preveo M[ilan]. J[?]. Majzner. — Beograd, Knjižarnica Gece Kona, 1926, VIII + 90 str.

★ Uz prijevod cjelokupna Nepotova djela (koliko se od njega sačuvalo) dodan je kratak uvod O Korneliju Nepotu s osnovnim podacima o životu i radu Kornelija Nepota, a na kraju Rečnik s kratkim biografskim napomenama o osobama spomenutim u djelu. Dodaci su prevodiočevi. Ovo je drugo izdanje istog naslova. Prvo je izašlo 1911. godine.

- 34) SALUSTIJE. *Jugurtin rat*. Naslov originala: G. Sallustius Crispus: Bellum Iugurthinum. Preveo i objasnio Lazar T. Perović. — Beograd, Knjižarnica Gece Kona, 1926, 83 str.

★ Poslije kratka prevodiočeva Predgovora slijedi Uvod u kojem su sistematski iznijeti podaci o vojnoj stukturi Rima s korisnim napomenama koje olakšavaju snalaženje u vrlo razrađenoj latinskoj vojnoj terminologiji. Na kraju knjige, nakon prijevoda, dodan je i kratak Istoriski komentar. Ovo je drugo izdanje istog naslova. Prvo je izašlo godine 1913.

1927

- 35) ★★★ *Latinski pisci*. [Priredio] D. Đ. Karapandić. — Beograd, Knjižarnica Gece Kona, 1927, [VIII+] 127 str.

Sadržaj. — Ciceron, str. 1. — Vergilije, str. 68. — Tacit, str. 105. — Horacije, str. 116.

★ Ova je knjiga — tako je preporuča autor — namijenjena učenicima klasičnih gimnazija kao priručnik i tako je koncipirana. Naime, uz prijevod (koji je, i kad se poezije tiče, prozni) paralelno je dodan i komentar originala te, zapravo, tek s originalnim tekstom (kojeg u knjizi nema, već se poziva na školska izdanja klasičnih tekstova) ova knjiga čini jedinstvo. Komentirani su i prevedeni veći odlomci iz Ciceronovih govora (I i II protiv Katiline, Za Tita Anija Milona), Tuskulanskih rasprava, Lelija, iz rasprave O dužnostima te iz pisama. Od Vergilijevih djela prevedeni su stihovi 1–804 drugog pjevanja Eneide, Tacit je zastupljen prijevodom odlomaka IV i XV knjige Anala, a Horacije prijevodom Oda (I, 14; II, 1; III, 30) i Satira (II, 6).

- 36) PETRONIJE. *Satire*. Naslov originala: T. Petronius Arbiter: Saturae. Preveo i rastumačio Martin Kuzmić. — Zagreb, Naklada prevodioca, 1927, 16 str.

★ Riječ je o jednom arku prijevoda Petronijevih Satira koje će se u cijelosti pojaviti tek 1923. godine. Ovaj početni dio objavio je Kuzmić u „Nastavnom vjesniku“, knj. XXXV/1926. S objavljivanjem tog romana imao je Kuzmić dosta poteškoća i neprilika (v. interview u „15 dana“ — izd. Binoza, god. II/1932, br. 16), a ovaj je prvi arak bio pokušaj da se takvo stanje prevlada. Zbog slaba odziva Kuzmićev je pokušaj na izdavanju ovog arka i završio. Ovaj sveščić obuhvaća samo prijevod c. 1–24 Petronijevih Satira, bez ikakvih dodatnih tekstova.

- 37) TACIT. *Germanija*. Naslov originala: P. Cornelius Tacitus: Germania. Preveo Veselin Čajkanović. — Beograd, 1927.

★ Navedeno prema **Budimiru-Flašaru**.

1929

- 38) ★★★ *Prevodi pisaca u Čajkanovićevoj Latinskoj čitanci*. Preveo Miloš N. Đurić. — Beograd, Naklada prevodioca, 1929, 180 str.

★ Navedeno prema **Đuriću**.

- 39) KSENOFONT. LUKIJAN. *Dve antičke gozbe*. Naslov originala: Ξενοφῶν • Συμπόσιον • Λουκιανός • Συμπόσιον ἢ Λάπιδοι. Prevod i predgovor od D[imitrija] Frtunića. — Skopje, Štamparija Krajničanac, 1929, XVII + 62 str.

★ Ova knjiga sadržava prijevode Ksenofontove *Gozbe* i Lukijanova djela *Gozba ili Lapiti*. Prethodi im opširan uvod s podacima o životu i radu obojice autora te pogledom na filozofsku stranu djela. U Napomeni prevodilac je obrazložio svoj postupak u prevođenju: „Mesta ... koja govore o nekim za nas danas nastranim naravima ... prevodilac je svesno i namerno izostavio. To mu je bilo tim pre lakše što mu nije namera da ove pisce striktno, tekstualno i u celini iznese“. (str. XVII).

- 40) PLATON. *Phaidon*. Naslovo originala: Πλάτων • Φαίδων. Prevedel Anton Sovrè. — Ljubljana, Društvo prijateljev humanistične gimnazije, 1929, 144 str.

★ Knjiga je podijeljena na tri dijela. Na prvih je nekoliko stranica prevodilac obrazložio ukratko sadržaj i analizu *Fedona*, a zatim slijede prijevod te vrlo opsežne Opombe s brojnim tumačenjima pojedinih filozofskih i filoloških problema koji se u Platonovu tekstu nalaze.

1930

- 41) PLATON. *Odbrana Sokratova i Kriton*. Naslov originala: Πλάτων • Ἀπολογία Σωκράτους • Κρίτων. Preveo i objašnjenja dodao dr Miloš Đurić. — Beograd, Izdanje francusko-srpske knjižare, 1930, 103 str.

★ Prijevodu prethodi kratak predgovor u kojem dr Branislav Petronijević razlaže kompoziciju *Apologije*. Nakon njezina prijevoda slijede vrlo opširna Objašnjenja (koja zapremaju prostor jednak prijevodu!), a zatim je dodan prijevod *Kritona* s kratkim objašnjenjima na kraju.

1931

- 42) PROPERCIJE. *Cintija*. Naslov originala: Sextus Propertius: Carmina. Preveo dr Slavko Teklić. — Zagreb, Naklada prevodioca, 1931.

★ Prijevod 1. knjige Propercijevih pjesama (μονόβυλλος). Navedeno prema predgovoru knjige *Ka kraljici elegija* istog prevodioca. Usp. bilj. 43.

- 43) PROPERCIJE. *Ka kraljici elegija*. Naslov originala: Sextus Propertius: Carmina. Preveo dr Slavko Teklić. — Zagreb, Naklada prevodioca, 1931, 48 str.

★ Knjižica donosi prijevod 31 pjesme iz 2, 3, 4. i 5. knjige Propercijevih elegija (II, 1–4; III, 1–3, 5, 16, 18, 21, 25, 27, 28, 32; IV, 1–3, 5, 8, 9, 13, 14, 24, 25; V, 1, 7, 8, 10, 11). Osim posljednje pjesme Kornelija, Kraljica elegija, u prijevodu Ferde Milera, prijevod je sastavio dr Slavko Teklić. Knjižica se nadovezuje na knjigu *Cintiji* što ju je Teklić objavio iste godine, a koja obuhvaća prijevod cjelokupne I knjige Propercijevih elegija. U predgovoru je Teklić najavio i posljednju knjižicu koja je trebala obuhvatiti sve ostale Propercijeve pjesme, ali do njezina objavljivanja nikada nije došlo.

70

1932

- 44) EZOP. *Basni*. Naslov originala: Ἄσωνος • Μύθων συναγωγή. Prevodilac anonim. — Maribor, Tiskarna sv. Cirila, 1932, 32 str. — Mala knjižnica, knj. 10. Urednik Vid Srnić.

★ Knjižica sadržava 20 basni i završnu bilješku o Ezopu (u desetak redaka), a namijenjena je djeci najmanjeg školskog uzrasta.

- 45) HERODOT. *Priče*. Naslov originala: Ἡρόδοτος • Ἱστορίαι. Prevodilac anonim [Živojin Vukadinović]. — Beograd, Knjižarnica Gece Kona, 1932, 160 str. — Zlatna knjiga, knj. 20 (u godini 1932. knj. 10). Urednik Ž[ivojin] Vukadinović.

★ Prvih pedesetak stranica ove knjige sastavljene od mnogobrojnih tekstova namijenjenih djeci sadržava pojedine odlomke Herodotove *Povijesti* prevedene vrlo slobodno, gotovo prepričane. Ovaj se prijevod pojavio ponovo 1960. godine s naznakom da je prevodilac Živojin Vukadinović. Usp. bibliografiju u *Latina et Graeca* 10, bilj 112.

- 46) PETRONIJE. *Satire*. Naslov originala: T. Petronius Arbiter: Saturae. Preveo i rastumačio Martin Kuzmić. — Zagreb, Naklada prevodioca, 1932, 348 str.

★ Nakon prvog neuspjeha da izda *Satire* 1927. godine, Kuzmić je u vlastitoj nakladi izdao svoj prijevod što ga je popratio prebogatim Dodacima koji obuhvaćaju 2/3 knjige. U tim je Dodacima, podijeljenim na 30 zaokruženih tematskih cjelina, svojim poznatim filološkim marom iznio sve podatke relevantne za razumijevanje kako samog romana tako i doba i mjesta njegove radnje. Sam je tekst preveden bez obzira na praznine u originalu (koji je do nas došao u fragmentarnom obliku a uz to još i vrlo iskvarena teksta).

- 47) VERGILIJE. *Djela*. Naslov originala: P. Vergilius Maro: Aeneis. Bucolica. Georgica. Preveo i protumačio dr T[omo] Maretić. — Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1932, XX+428 str. — Znanstvena djela za opću naobrazbu, knjiga 10.

★ Knjiga sadržava prijevode *Ekloga* i *Georgika* (koji se objavljuju prvi put) te *Eneide* (prvi put objavljene 1896. u izdanju Matice hrvatske). Prijevod *Eneide* nešto je dotjeran u odnosu na prvo izdanje, jer za veće intervencije nije Maretić našao vremena. Prijevode prati uvodna studija Publije Vergilije Maron te brojne i opsežne bilješke ispod teksta. Na kraju knjige dodano je Tumačenje riječi i imena.

71

1933

- 48) PLATON. *Gozba ili O ljubavi*. Naslov originala: Πλάτων • Συμπόσιον. Preveo, predgovor napisao i objašnjenja dodao dr Miloš Đurić. — Beograd, Narodna prosveta, 1933, LXXXI+194. — Biblioteka stranih pisaca.

★ Navedeno prema Đuriću.

- 49) SOFOKLO. *Sljednici*. Naslov originala: Σοφοκλῆς • Ἰχνηυταί. Preveo dr Nikola Majnarić. — Zagreb, Naklada prevodioca, 1933, 16 str.

★ Majnarićev prijevod fragmenata jedine Sofoklove satirske igre koja se sačuvala u znatnijoj mjeri pretiskan je iz „Mladosti“, god. XI i predstavljen u obliku knjižice. Prijevod je popraćen tek najnužnijim bilješkama i uvodnom napomenom, a izgubljeni su dijelovi prepričani u prozi kako bi se mogao steći dojam cjeline.

1934

50) HORACIJE. *Pismo o pesništvu*. Naslov originala: Q. Horatius Flaccus: Epistulae (Ars poetica). Preložil in razložil Anton Sovrè. — Celje, Družba sv. Mohorja, 1934, 80 str. — Cvetje iz domačih in tujih logov, knj. 3.

★ Knjižnica sadržava originalni Horacijev tekst i Sovretov prijevod te dodatke: uvodnu bilješku o Horacijevu stvaralaštvu, kratku analizu sadržaja, stvarne napomene (bogate mnogobrojnim historijskim i filološkim podacima), kratak prikaz utjecaja Horacijeva pjesništva te, na kraju, tumač imena i pojmova.

51) LUKRECIJE. *O prirodi*. Naslov originala: T. Lucretius Carus: De rerum natura. Preveo i uvodom popratio prof. Marko Tepeš. — Zagreb, Naklada prevodioca, 1934, 125 str.

★ Cjelokupan Tepešev prijevod Lukrecijeva spjeva objavljen je 1952. godine. U ovoj je knjizi sadržan prijevod 5. i 6. knjige koji se, prema ustaljenoj podjeli Lukrecijeva spjeva, naziva Kozmološkim dijelom. Prijevodu prethode dva teksta: Uvodna riječ (u kojoj je Tepeš iznio osnovne značajke Lukrecijeva djela te podatke o poznavanju Lukrecija u raznih evropskih naroda, napose slavenskih) i Život i rad (Lukrecijev). Na kraju je knjige kraći Tumač riječi i Pregled sadržaja prevedenih knjiga.

52) MARKO AURELIJE. *Dnevnik*. Naslov originala: M. Aurelius Antoninus: *Εἰς ἑαυτὸν*. Prevel Antun Sovrè. — Ljubljana, Slovenska matica, 1934, XII + 136 str.

★ Prijevod *Dnevnika* (puni naslov knjige je: *Dnevnik cesarja Marka Aurelija*) popraćen je opširnom uvodnom studijom Stoa u kojoj je prevodilac izložio povijest stoičke filozofije te principe stoičkog učenja. Studiju završava prikaz života i djela Marka Aurelija. Na kraju su knjige bilješke s podacima o osobama spomenutim u *Dnevniku* te djelima koja čine potku osobnim stavovima cara—filozofa. Obnovljeno izdanje ovog prijevoda izašlo je 1971. g.

1935

53) ★★★ *Primjeri iz stranih književnosti*. Uredio dr Mihovil Kombol. — Zagreb, Knjižara St. Kugli, 1935, 169 str.

★ Ova je knjiga antologijski izbor ulomaka najvećih epskih pjesama od *Ilijade* do *Enoha Ardena*. Grčku i rimsku epiku zastupaju prijevodi (Tome Maretića) iz *Ilijade* (1, 6, 22, 24. pjevanja), *Odiseje* (5, 6, 8, 9, 22, 23. pjevanja) te *Eneide* (2. pjevanja). Prijevodima prethodi kratak uvod, a popraćeni su i skromnim bilješkama. Knjiga je bila odobrena za školsku upotrebu.

54) ARISTOTEL. *O pesničkoj umjetnosti*. Naslov originala: Ἀριστοτέλης • Περὶ ποιητικῆς. Preveo, objašnjenja u registru dodao dr Miloš Đurić. — Beograd, Litografija i štamparija K. M. Bojkovića, 1935, 150 str.

★ Prvo izdanje Đurićeva prijevoda *Poetike*, koji će se pojaviti u još tri (djelomično proširena i popunjena) izdanja 1948, 1955. i 1966. Uvodnu studiju O savremenom značenju Aristotelove *Poetike* napisao je dr Vladeta Popović. Prijevod prati opsežan Registar imena s objašnjenjima i napomenama (preko 80 str.!), dok je u Pogovoru donesena kraća bibliografija prijevoda grčke drame i kritičke literature o njoj.

55) HORACIJE. *Izbor iz Satir in pisem*. Naslov originala: Q. Horatius Flaccus: Satirae et epistulae. Prevedla Škerlj Amat in Sovrè Anton. — Ljubljana, Merkur DD, 1935, 95 str. — Mala knjižnica, zvezek 5.

★ Pjesme prevedene u ovoj knjizi ostavština su prevodioca i filologa Amata Škerlja, a za ovo izdanje priredio ih je Anton Sovrè (koji je dodao i vlastiti prijevod triju satira — I, 5; II, 1, 6). Škerljevi prijevodi obuhvaćaju pjesme 1, 6 i 9 prve knjige *Satira* te 2, 4, 6, 20 *Pisama*. Kao dodatak tiskano je i pet pjesama Horacijevih *Oda* (I, 9, 11; II, 3; III, 21; IV, 7). Prijevodi su popraćeni brojnim dodacima: uvodnim životopisom Horacijevim, opsežnim bilješkama te tumačem imena. Knjiga je izdana o 200-godišnjici pjesnikova rođenja. Prijevod je izrađen u rimovanim stihovima.

56) OVIDIJE. *Prevodi*. Preveo Nikola Hakman. — Beograd, Izdavačka knjižara Zdravka Lazovića, 1935, 37 str.

★ Pod naslovom *Ovidijevi prevodi*, što ga nosi ova knjižica, donijeti su Hakmanovi prijevodi ulomaka 8. knjige Ovidijevih *Metamorfoza* i *Tristija* (I, 3 i IV, 10). Osim kratka predgovora prevodilac je dodao i uvod u 8. knjigu *Metamorfoza*. Knjiga je bila namijenjena učenicima kao pomoć pri čitanju originala.

1936

57) SVETONIJE. *Dvanaest careva*. Naslov originala: G. Suetonius Tranquillus: Vitae duodecim caesarum. Preveo Nikola Šop. — Beograd, Štamparija Živka Madžarevića, 1936, 143 str.

★ Prijevod je popraćen tek uvodnom bilješkom koja u nekoliko crta prikazuje Svetonijev lik i djelo.

1937

58) CEZAR. *Galski rat*. Naslov originala: G. Iulius Caesar: Commentarii de bello Gallico. Prevodilac anonimn [Zvonimir Doroghy]. — Zagreb, Alfa, 1937, 71 str.

★ Knjižica sadržava prijevod 1–7 knjige *Galskog rata* te prijevod nekoliko ulomaka *Građanskog rata* (Commentarii de bello civili) pod nazivom Napad na Solin (III, 9) i Pod Lješem (III, 26–30, 40) bez ikakva dopunskog teksta.

59) PLATON. *Fedon ili O duši*. Naslov originala: Πλάτων • Φαίδων. Preveo i objašnjenja i napomene dodao dr Miloš Đurić. — Beograd, Zadruga profesorskog društva, 1937, XII + 163 str. — Luča, biblioteka Zadruga profesorskog društva, knj. 26.

★ Prijevodu (koji je podijeljen u kraće cjeline naslovljene zasebnim naslovima) prethodi kraći Predgovor dr Branislava Petronijevića u kojem je razložena kompozicija ovog Platonova dijaloga. Na kraju su opsežna Objašnjenja i napomene.

1938

60) LUKIJAN. *Izabrani spisi I*. Naslov originala: Λουκιανός • Διάλογοι. Prevela Milica Popović. — Beograd, EOS, 1938, 99 str. — Biblioteka EOS universal, [knj. 5].

Sadržaj. — San ili Lukijanov život, str. 9. — Haron ili posmatrač, str. 18. — Timon ili čovekomrzac, str. 38. — Nigrin, str. 68.

★ Prijevodi četiriju Lukijanovih spisa popraćeni su kratkim Predgovorom s najopćenitijim razmatranjima o Lukijanovu utjecaju na misao antike i kasnijih vremena, a na kraju su knjige kratke bilješke za svaki spis posebno. Osim ovog sveska koji nosi oznaku I u istoj se zbirci, a ni u drugima, nije više pojavilo ni jedno Lukijanovo djelo.

61) LUKRECIJE. *O prirodi*. Naslov originala: T. Lucretius Carus: De rerum natura. Preveo i rastumačio prof. Marko Tepeš. — Zagreb, Tipografija DD, 1938, 299 str.

★ Poslije kratka predgovora slijedi prikaz Život i rad pjesnikov, a potom prijevod Lukrecijeva spjeva. Na kraju su dodani Tumač riječi i imena te Pregled sadržaja. Obnovljeno izdanje ovog prijevoda izdala je Matica hrvatska 1952.

1939

62) ARISTOTEL. *O duši*. Naslov originala: Ἀριστοτέλης • Περὶ ψυχῆς. Preveo i protumačio dr Josip Lach. — Zagreb, Narodna tiskara, 1939, 37 str.

★ Ova knjižica sadržava prijevod 1. i 2. glave Aristotelova spisa, a preštampan je iz Bogoslovske smotre, 1939, br. 2. Prijevodu prethodi Lachova studija Aristotelova nauka o duši s osvrtom i na sam tekst ove rasprave.

63) EURIPID. *Hekaba*. Naslov originala: Εὐριπίδης • Ἑκάβη. Preveo i predgovor napisao Nikola T. Đurić. — Beograd, Štamparija Milana Sibinkića, 1939, 44 str.

★ Prijevod nije popraćen nikakvim komentarom izuzev kratka Predgovora.

64) LONGO. *Dafnis i Kloa*. Naslov originala: Λόγγος • Δάφνις καὶ Χλόη. Prevodilac anonimn. — Zagreb, Društvo prijatelja svjetske literature, 1939, 79 str.

★ Uz prijevod je dodan tek kratak Predgovor u kojem se, uz nekoliko najopćenitijih prosuđivanja o ovom Longovu djelu, opširno citira Goetheovo mišljenje o romanu *Dafnis i Kloa*.

65) PLATON. *Misli o vaspitanju*. Preveo Ivan Kanjuh. — Beograd, Izdavačka knjižara Rajković, 1939, 56 str. — Savremena pedagoška biblioteka, sv. 13. Urednici Milorad Vanlić i dr Slobodan Popović.

★ Knjiga sadržava prijevode odlomaka Platonove Države (Naslov originala: Πολιτεία) koji govore o njegovu pogledu na odgoj. Na kraju su knjige skromne napomene, a prevodilac je (osim predgovora od desetak redaka) dodao u prijevodu marginalne napomene koje imaju ulogu međunaslova.

66) VERGILIJE. *Eneida*. Prvo pjevanje. Naslov originala: P. Vergilius Maro: Aeneis. Preveo S. I. — Zagreb, Naklada prevodioca, 1939, 23 str.

★ Ovaj prozni prijevod prvog pjevanja Eneide namijenjen je očevidno gimnazijskim đacima kao pomoć pri čitanju originala. Stoga je i popraćen Riječima za pjevanje, zapravo rječnikom koji prati original, riječ po riječ.

1940

67) PLATON. *Obrana Sokratova i Kriton*. Naslov originala: Πλάτων • Ἀπολογία Σωκράτους • Κρίτων. Prevodilac anonimn. — Zagreb, Knjižara A. Čelap, sine anno [1940], 47 str.

★ Prijevod je izrađen prema školskom izdanju Martina Kuzmića (objavljenom 1922), a ne prati ga nikakav popratni tekst. Prema katalogu NSB knjiga je objavljena 1940.

1941

68) SOFOKLO. *Edip kralj. Antigona*. Naslov originala: Σοφοκλῆς • Οἰδίπους τύραννος • Ἀντιγόνη. Poslovenil Fran Albrecht. — Ljubljana, Slovenska matica, 1941, 159 str. — Vezana beseda, knj. 2.

★ Uz prijevod najpoznatijih Sofoklovih tragedija dodan je opširan uvod s podacima o Sofoklovu životu i radu, te sa sadržajem tebenskog ciklusa mitova koji je osnovica tragedija prevedenih u knjizi. Na kraju knjige donijete su, za svaku tragediju odijeljeno, skromne bilješke. Tragedija je prevedena petostopnim jambom, dok su korski dijelovi prevedeni slobodno. Riječ je zapravo o prijevodu prema Hofmannstahlu.

76

69) HOMER. *Iliada*. Naslov originala: Ὅμηρος • Ἰλιάς. Priredil Anton Sovrè. — Ljubljana, Družba sv. Mohorja, 1942, 206 str. — Cvetje iz domaćih in tujih logov. Svetovno slovnstvo, knj. 1.

★ Knjiga sadržava prijevod odlomaka svih pjevanja Ilijade. Prijevodu prethodi Uvod, a na kraju su dodani Imenik te Vprašanja in naloge. Knjigu nema NSB u Zagrebu. Navodim je prema Gerlancu.

1942

70) PLATON. *Država. Državnik*. Naslov originala: Πλάτων • Πολιτεία • Πολιτικός. Preveli Martin Kuzmić i Veljko Gortan. — Zagreb, Matica hrvatska, 1942, XXXI+500 str. — Prosvjetno-politička knjižnica, niz A, knj. 2 — Prijevodi grčkih i rimskih klasika, svezak 25.

★ Ova knjiga sadržava brojne dijelove: uz prijevode *Države* (Martin Kuzmić) i *Državnika* (Veljko Gortan) tiskan je i Gortanov prijevod Platonova sedmog pisma. Poslije prijevoda svakog od spomenutih Platonovih tekstova nalaze se i kraće bilješke (sastavili Veljko Gortan i Zlatko Gašparović), kao i tumač spomenutih osoba i mjesta, a popraćeni su sa nekoliko riječi o nastanku i sudbini spisa. Na kraju knjige nalazi se kazalo pojмова. Uvodnu je studiju Značenje Platona napisao

dr Vladimir Filipović. Kuzmićev je prijevod *Države* za ovo izdanje priredio dr Zlatko Gašparović „uz znatne jezične i stilske preinake“, a izostavio je i Stručno tumačenje što ga je sam Kuzmić priredio uz svoj prijevod.

1943

71) PLUTARH. *Život Aleksandra Velikog*. Naslov originala: Πλούταρχος • Βίαι παράλληλοι. Preveo dr Miloš Đurić. — Beograd, 1943, XIV+97 str. — Biseri iz svetske književnosti, knj. 30.

★ Navedeno prema Đuriću.

72) TEOKRIT. *Čarobnice*. Naslov originala: Θεόκριτος • Εἰδύλλια. Preveo prof. Stjepan Krešić. — Zagreb, Društvo hrvatskih srednjoškolskih profesora, 1943, 45 str. — Izdanje znanstvenih radnja, sv. 1.

★ Sam prijevod druge Teokritove idile zauzima u knjizi tek četiri stranice, dok se ostali dijelovi bave pojedinim aspektima Teokritova djela (posebno *Čarobnica*).

1944

73) SENEKA. *Rasprava o blaženom životu. Odabrana pisma Luciliju*. Naslov originala: L. Annaeus Seneca: De vita beata. Ad Lucilium epistulae moralis. Preveo i uvod napisao dr Miloš Đurić. — Beograd, 1944, XXX+86 str. — Biseri iz svetske književnosti, knj. 33.

★ Navedeno prema Đuriću.

74) SOFOKLO. *Antigona*. Naslov originala: Σοφοκλῆς • Ἀντιγόνη. Preveo dr Miloš Đurić. — Beograd, 1944, 102 str. — Pozorišna biblioteka, sv. 8.

★ Navedeno prema Đuriću.

75) SOFOKLO. *Kralj Oidipus*. Naslov originala: Σοφοκλῆς • Οἰδίπους τύραννος. Prevedel Anton Sovre. — Ljubljana, Družba sv. Mohorja, 1944, 112 str. — Cvetje iz domaćih in tujih logov. Svetovno slovnstvo, knj. 2.

★ Prijevodu prethodi opsežan uvod koji osim Sovretova razmatranja Grčka tragedija obuhvaća i pregled Antična tragedija v slovenščini Jože Kastelica. Na kraju su knjižice skromne Opombe.

77

INDEKS AUTORA

ALKEJ 4
 ALKMAN 4
 ANAKREONT 4
 APULEJ 11, 26
 ARHILOH 4
 ARISTOFAN 4, 27
 ARISTOTEL 4, 54, 62

 BAKHILID 4

 CEZAR 1, 5, 58
 CICERON 5, 10, 31, 35

 DEMOSTEN 4, 16

 EPIKTET 12
 ESHIL 4, 32
 ESHIN 4
 EURIPID 2, 4, 6, 7, 17, 22, 28, 63
 EZOP 4, 44

 HERAKLIT 23
 HERODOT 4, 18, 45
 HERONDA 4
 HESIOD 4
 HOMER 4, 8, 53, 69
 HORACIJE 5, 19, 35, 50, 55

 ISOKRAT 4

 KATUL 5, 15
 KSENOFONT 4, 39
 LIKURG 4
 LIVIJE 5
 LONGO 64
 LUKIJAN 4, 39, 60
 LUKRECIJE 5, 51, 61

 MARCIJAL 5
 MARKO AURELIJE 12, 52
 MIMNERMO 4

 NEPOT 33

 OVIDIJE 5, 56

 PETRONIJE 3, 36, 46
 PINDAR 4
 PLATON 4, 9, 10, 29, 40, 41, 48, 59, 65,
 67, 70
 PLAUT 5, 20

PLINIJE MLADI 5
 PLUTARH 4, 71
 PROPERCIJE 5, 15, 42, 43

 SALUSTIJE 5, 24, 34
 SAPFO 4
 SENEKA 5, 73
 SIMONID 4
 SOFOKLO 4, 13, 14, 25, 32, 49, 68, 74,
 75
 SOLON 4
 SVETONIJE 57

 TACIT 5, 21, 35, 37
 TEOGNID 4
 TEOKRIT 4, 30, 72
 TERENCEIJE 5
 TIBUL 5, 15
 TIRTEJ 4
 TUKIDID 4

 VERGILIJE 5, 35, 47, 53, 66

INDEKS PREVODILACA

ALBRECHT, Fran 68
 ANONIMNO 1, 44, 64, 67

 BADALIĆ, Hugo 4
 BENAKOVIĆ, Josip 5
 BRADAČ, Fran 15, 22, 27, 28
 BOSANAC, Stjepan 4
 BUDISAVLJEVIĆ, Milan 7

 ČAJKANOVIĆ, Veselin 20, 37

 DOKLER, Anton 24
 DOROGHY, Zvonimir 21, 58
 DUKAT, Vladoje 4, 5

 ĐURIĆ, Miloš N. 13, 32, 38, 41, 48, 54,
 59, 71, 73, 74
 ĐURIĆ, Nikola T. 63

 FRTUNIĆ, Dimitrije 12, 39

 GLONAR, Joža 3
 GOLAR, Cvetko 25
 GORTAN, Veljko 70

 HAKMAN, Nikola 56

 KANJUH, Ivan 65
 KARAPANĐIĆ, D.Đ. 35
 KIŠPATIĆ, Dragutin 19
 KREŠIĆ, Stjepan 72
 KUZMIĆ, Martin 4, 36, 46, 70

 LACH, Josip 62
 LUKIĆ, Janko 10

 MAIXNER, Franjo 5
 MAJNARIĆ, Nikola 49
 MAJZNER, M[ilan] J. 33
 MARETIĆ, Tomo 4, 5, 8, 47, 53
 MARIČIĆ, Ilija 31
 MARKEZI, A. 23
 MILER, Ferdo 4, 5
 MUSIĆ, August 4, 18

 PAVIĆ, Armin 4
 PAVLETIĆ, Krsto 5
 PERIĆ, Josip Vergilij 30
 PERINOVIĆ, Vladimir 9
 PEROVIĆ, Lazar T. 34
 POPOVIĆ, Milica 60

RAC, Koloman 2, 4, 5, 6
 RADANOVIĆ, Ferdo 4, 5

 S.I. 66
 SARKOTIĆ, Josip 4
 SENC, Stjepan 4, 5, 16
 SOVRĚ, Anton 14, 17, 26, 29, 40, 50, 52,
 55, 69, 75

 ŠKERLJ, Amat 55
 ŠOP, Nikola 57
 ŠREPEL, Milivoj 5, 11

 TEKLIĆ, Slavko 42, 43
 TEPEŠ, Marko 51, 61

 VEBER TKALČEVIĆ, Adolfo 5
 VUKADINOVIĆ, Živojin 45

INDEKS NASLOVA ZBIRNIH IZDANJA

IZ STARORIMSKJE LIRIKE 15
 LATINSKI PISCI 35
 PREVODI PISACA U ČAJKANOVIĆEVOJ
 LATINSKOJ ČITANCI 38
 PRIMJERI IZ GRČKE KNJIŽEVNOSTI 4
 PRIMJERI IZ RIMSKE KNJIŽEVNOSTI 5
 PRIMJERI IZ STRANIH KNJIŽEVNOSTI
 (EPIKA) 53

INDEKS PREVEDENIH DJELA

A) LATINSKIH

AB EXCESSU DIVI AUGUSTI (ANNALIS) 21
AD LUCILIUM EPISTULAE MORALES 73
AENEIS 47, 66

BELLUM IUGURTHINUM 24, 34
BUCOLICA 47

CARMINA 19, 42, 43, 50
COMMENTARII DE BELLO GALLICO 1, 58
COMOEDIAE 20

DE RERUM NATURA 51, 61
DE VITA BEATA 73

EPISUTLAE 55

GEORGICA 47
GERMANIA 37

LIBER DE EXCELLENTIBUS DUCIBUS
EXTERARUM GENTIUM 33

METAMORPHOSEON LIBRI 11, 26
METAMORPHOSEON LIBRI XV 56

SATIRAE 55
SATIRAE (CENA TRIMALCHIONIS) 3, 36, 46

TRISTIA 56

VITAE DUODECIM CAESARUM 57

B) GRČKIH

'Αντιγόνη 13, 25, 68, 74
'Απολογία Σωκράτους 29, 41, 67
'Αχαρνής 27

Βίοι παράλληλοι 71

Δάρνις καὶ Χλόη 64
Διάλογοι 60

Εἰδύλλια 30, 72
Εἰς ἑαυτὸν 52
'Εκάβη 63

'Ιλιάς 8, 69
'Ιππόλιτος 28
'Ιστορίαι 18, 45
'Ιχνευταί 49

Κρίτων 41, 67

Λόγοι 16
Λύσις 10

Μήδεια 7, 22
Μύθων συναγωγή 44

Οἰδίπους τύραννος 68, 75

Περὶ ποιητικῆς 54
Περὶ ψυχῆς 62
Πολιτεία 65, 70
Πολιτικός 70

Συμπόσιον 9, 39, 48
Συμπόσιον ἢ Λάπιθοι 39

Τραγωδίαί 2, 6

Φαίδων 40, 59
Φώινωσαι 17

obljet nice

125. GODIŠNJICA ROĐENJA TOME MARETIĆA

Prije 125 godina, 13. prosinca 1854. g. rodio se u Virovitici Tomo Maretić. Osnovno obrazovanje dobio je u rodnome gradu, a gimnaziju je najprije pohađao u Varaždinu, zatim u Požegi i, napokon, sedmi i osmi razred u Zagrebu gdje je i maturirao s odličnim uspjehom. Od 1875—1878. studirao je na zagrebačkom Sveučilištu slavistiku kod Lavoslava Geitlera, grčki kod Armina Šrabeca i latinski kod Franje Maixnera. U isto je vrijeme bio i pomoćni učitelj na zagrebačkoj Velikoj gimnaziji. Doktorat iz hrvatskog i staroklasičnih jezika stekao je 1883, a 1885. dobio je pravo na privatnu docenturu iz slavistike. Natječući se, nakon Geitlerove smrti 1885, na ispražnjeno mjesto slavističke katedre na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, imenovan je 1886. godine za izvanrednog profesora na toj katedri. Redovnim profesorom postao je 1890. g. Predavao je sve do 1915. g., kad je na vlastitu molbu, zbog prezauletosti na izradi Akademijina Rječnika, umirovljen. Dopisni član JAZU postao je 1886, a redovni 1890. godine, a od 1915—1918. bio je i njen predsjednik. Umro je u Zagrebu 15. siječnja 1938. godine.

Rad Tome Maretića odvijao se usporedno na dva glavna područja. Prije svega, kao slavist po struci, svoje je djelovanje usmjerio u područje hrvatskog ili srpskog književnog jezika. Mi ćemo, svjesni vrijednosti njegova znanstvenog rada na tom polju s područja gramatike (Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga književnoga jezika, 1899. g.), akcentologije, onomastike, folklor, metrike (Metrika narodnih naših pjesama, 1907. g.) i golemog tridesetogodišnjeg rada na Akademijinu Rječniku, a imajući na umu prirodu ovoga časopisa, govoriti više o drugom području, na kojem je jednako vrijedan i poznat, o prevođenju s grčkog i latinskog jezika.